

Sammanträdesprotokoll för miljö- och byggnadsnämnden

Tid

20 juni 2024 kl 08.00-11.10

Plats

Björken, kommunhuset Mönsterås

Paragrafer

§§ 83-97

Beslutande

Kerstin Strand (C), ersätter Ann Petersson (C)
Michael Erenius (C)
Anna Isaksson (C)
Suzanne Gustafson (M)
Daniel Williamsson (S)
Lena Svensson (S)
Roland Pettersson (S)
Stellan Hamrin (V)
Christer Ohlsson (SD) ersätter Sven-Erik Svensson (SD)

Övriga närvarande

Rune Carlsson (KD), ej tjänstgörande ersättare
Håkan Strömberg (L) ej tjänstgörande ersättare
Malin Engdahl, miljö- och byggchef
Henrik Eriksson, samhällsbyggnadschef, §§ 83-85
Richard Sibe, byggnadsinspektör, §§ 86
Erik Ottosson, byggnadsinspektör, §§ 86-87
Per Martin, miljöhandläggare, § 88
Emil Fridolfsson, projektledare, § 89
Joakim Holm, kommunekolog, § 89
Karolina Ek, miljöinspektör, § 90
Monica Karlsson, förvaltningssekreterare

Justeras av

Daniel Williamsson, (S), ordförande
Lena Svensson (S)
Monica Karlsson

Justeras den

2024-06-26

Anslag/bevis

Protokollet är justerat med elektronisk signering. Justeringen har tillkännagivits genom anslag på Mönsterås kommuns anslagstavla på webbplatsen monsteras.se.

Organ	Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum	2024-06-20
Datum när anslaget sätts upp	2024-06-27
Datum när anslaget tas ned	2024-07-19

Innehållsförteckning

§ 83	Val av protokollsjusterare	4
§ 84	Godkännande av föredragningslistan	5
§ 85	Information från samhällsbyggnadsavdelningen	6
§ 86	Åtgärdsföreläggande, raserad stenmur, [REDACTED]	7
§ 87	Tillsyn, påbörjat åtgärd utan slutbesked, Riskan 3	12
§ 88	Plan för tillsyn av små avlopp - revidering	13
§ 89	Information om LOVA; Levande vikar, Rena båtbottnar och Reduktionsfiske	14
§ 90	Vindkraftpark Åby Alebo – rapport från utförda ljudmätningar	15
§ 91	Föreläggande om att bekosta framtagande av provtagningsplan och genomförande av miljöteknisk markundersökning av nedlagd bildemontering, Kronobäck 2:2	17
§ 92	Verksamhet och intern kontroll 2024- uppföljning	23
§ 93	Information om tillsyn överlåten från länsstyrelsen till kommunen inkl VSO	24
§ 94	Stipendie för miljöprojekt – redovisning från Stranda Naturskyddsförening	25
§ 95	Information från miljö- och byggförvaltningen	26
§ 96	Delegationsbeslut	27
§ 97	Anmälningsärenden	28

§ 83

Justering

Beslut

Lena Svensson (S) utses att justera protokollet.

§ 84

Godkännande av föredragningslistan

Beslut

Föredragningslistan godkändes.

Ärende nr 5 i kallelsen (bygglov, tillbyggnad av enbostadshus, Maskrosen 5) och nr 8 (bygglov, nybyggnad av plank, Oknö 1:433) utgår.

§ 85

Information från samhällsbyggnadsavdelningen

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen.

Beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadschef Henrik Eriksson informerar om aktuella frågor på samhällsbyggnadsavdelningen.

§ 86

Åtgärdsföreläggande, raserad stenmur, [REDACTED]

Diarienummer: MBN 2020-671

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att förelägga fastighetsägarna [REDACTED] att åtgärda den del av stenmuren som rasat med stöd av 8 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL) samt 11 kap 19, 37 §§ PBL. Stenmuren ska vara åtgärdad (återuppbyggd) senast 30 september 2024. Om så inte sker, förpliktas vardera fastighetsägare att betala ett löpande vite om 2 500 kr för varje påbörjad månad som de underlåter att utföra åtgärden.

För föreläggandet gäller

Miljö- och byggnadsnämnden (nämnden) anser att muren är åtgärdad när delen som rasat åter byggts upp. Lösa stenar av fyllningen behöver tas bort tillfälligt för att sedan återplaceras mer stabilt tillsammans med de större stenarna som utgjort mursida mot [REDACTED]. Stenar som bidrar till instabilitet behöver inte återplaceras.

Redogörelse av ärendet

Den 11 september 2020 upprättade nämnden ett tillsynsärende efter att anmälan inkommit från [REDACTED]. Anmälan gällde en husvagn som skulle vara uppställd utan lov samt en raserad stenmur. Den raserade stenmuren är belägen vid fastighetsgränsen mot [REDACTED]. Nämnden beslutade den 28 januari 2021 att inte ingripa. Beslutet överklagades till länsstyrelsen av anmälaren. Överklagandet avslogs av länsstyrelsen 1 april 2021. Beslutet överklagades till Mark- och miljödomstolen som den 28 januari 2021 upphävde nämndens beslut och återförvisade målet till nämnden för fortsatt handläggning. Angående stenmuren skriver mark- och miljödomstolen i domen (mål nr P 2389–21) att det framgår av utredningen att det inte gjorts någon sakkunnig bedömning av stenmurens tekniska egenskaper med avseende på risken för ytterligare ras. Det är inte säkerställt att muren inte innebär en fara för människors hälsa och säkerhet enligt 2 kap. 9 § PBL. Domstolen bedömer därför att det saknas fog för bedömningen att muren uppfyller kraven på byggnadsverk enligt 8 kap. 14 § plan- och bygglagen (2010:900). Husvagnen finns inte längre kvar på platsen.

Kommunicering till fastighetsägarna

Fastighetsägarna har getts tillfälle att inkomma med yttranden inför beslut. Den 25 mars 2024 skickades informationen ut. I brevet stod att nämnden hade för avsikt att förelägga sökanden att åtgärda stenmuren och att de skulle få tid på sig till den 1 september 2024 att följa föreläggandet innan vitet skulle börja löpa. Då ärendet inte togs upp vid sammanträdet i april har nämnden förläng tiden tills att åtgärd ska vara klar till 30 september 2024.

Tillsammans med informationen bifogades foton tagna vid platsbesök den 8 november 2022. Nämndens byggnadsinspektörer gjorde platsbesök den 12 juni 2024 för att undersöka om muren åtgärdats. Murens skick var oförändrat.

§ 86 forts;

Yttranden

Fastighetsägarna har den 20 maj 2024 inkommit med ett yttrande. De anger i huvudsak följande:

- Nämnden har tidigare bestämt att inte ingripa och att länsstyrelsen då avslag ärendet men att när det senare kom till mark- och miljödomstolen som för övrigt är Ronnys tidigare arbetsplats så upphävdes målet.
- I mark- och miljödomstolens dom skriver domstolen att det framgår av utredningen att ingen sakkunnig bedömning av stenmurens tekniska egenskaper med avseende på risk för ytterligare ras har gjorts. Eftersom nämnden nu ändrat ställning i frågan undrar de vem som gjort bedömningen att muren ska återställas.
- Skjulet som syns på nämndens foton saknar hängrännor eller liknande som leder bort vatten och snö. All snö åker från taket rakt ner i stenmuren. Detta underminerar stenmuren och som man också kan se på bilderna är det bara vid skjulet som stenmuren rasat.
- Muren rasade första gången ett par månader efter att de flyttat in. Muren återställdes genom att de stora stenarna lades ytterst och sedan fylldes muren med de små stenarna i mitten. Muren var då återställd till tidigare utseende och stod så i ca 1 år. Efter att muren rasat ringde de till länsstyrelsen för att prata om alternativ eftersom de kände en oro att bygga upp en mur som återigen kommer få en massa snö och vatten på sig. De fick då rådet att inte bygga upp stenmuren då den inte föll inom reglerna för krav på återställande.
- De har pratat med den tidigare ägaren till fastigheten som berättat att muren rasat på exakt samma ställe ett par år tidigare och att den då återställts. De undrar vidare vem som ska bedöma om muren återställts korrekt och om det helt enkelt kan vara så att muren helt enkelt inte klarar av de yttre påfrestningarna.

Miljö- och byggnadsnämndens utredning

Mark- och miljödomstolen påpekade i sin dom att en sakkunnig bedömning av stenmurens tekniska egenskaper saknades. Därför har ansträngningar gjorts för att hitta en sakkunnig som kan bistå nämnden med denna bedömning. Bedömningen skulle innehålla en riskanalys för ytterligare ras om muren lämnas utan åtgärd, men även en bedömning kring huruvida kraven på byggnadsverk enligt 8 kap. 14§ kan anses vara uppfyllda.

Nämnden har inte funnit någon sakkunnig som velat uttala sig i ärendet. Bland annat har Kalmar länsmuseum tillfrågats. Nämnden har inte funnit någon byggnadsantikvarie som velat uttala sig, de anger som skäl att deras kunskap om PBL är god men att de saknar kunskap att göra efterfrågade tekniska bedömningar. De som arbetar praktiskt med kallmurning är få till antalet och det omvända förhållandet verkar råda. De har god kunskap angående det praktiska arbetet men inte PBL och anser sig därför inte ha tillräckliga kunskaper för att lämna något utlåtande.

Nämnden har även frågat Hantverkslaboratoriet vid Göteborgs universitet om de har någon sakkunnig som skulle kunna uttala sig i ärendet. De svarade att de inte lämnar sådana uttalanden men tipsade om sina egna webinarium om kallmurning.

Webinarierna är från 12 april 2024 och finns fritt tillgängliga på internet. De har rubrikerna "Joakim Lilja – Vad är en kallmur" och "Joakim Lilja – Skador och restaurering". Nedan följer en sammanfattning av webinarerna gjord av kommunens byggnadsinspektör:

§ 86 forts;

Webinarie 1 - "Joakim Lilja – Vad är en kallmur"

En kallmur är en mur som består av staplad sten utan murbruk. Det finns olika typer av kallmurar. De vanligaste typerna är enkelmur och dubbelmur (kallas även skalmur). En enkelmur består av endast en stapel stenar i rad medan en dubbelmur har två rader (mursidor) med packning (fyllning) emellan. Packningen utgör murens kärna och består av mindre sten.

Murars hållbarhet är beroende av de ingående stenarnas egentyngd och friktionen dem emellan. För att murar ska bli stabila är det viktigt att bra stenar väljs och att de placeras rätt. En sten bör placeras över två underliggande stenar. Varje sten som läggs bör kilas fast. Dubbelmurars fyllning måste packas tätt och noggrant så att det inte finns hålrum som möjliggör att stenar rör sig. En stor del av murars hållbarhet ligger i kärnan.

Stenmurars grundläggning har traditionellt utförts på tre olika sätt beroende på platsens förhållanden samt hur noggrann man varit. Om marken är fast det vill säga består av grus eller morän har oftast muren placerats direkt på marken efter att humustäcket avlägsnats. I vissa fall har man kompakterat marken genom att trycka ner mindre stenar i marken som grund. Den tredje metoden går ut på att murens nedre skiften läggs under mark ibland ända ner till frostfritt djup.

Vid uppförande av stenmurar har för det mesta stenarna tagits lokalt ifrån trakten.

Webinarie 2 - "Joakim Lilja – Skador och restaurering"

Vanliga orsaker till kallmurars förfall:

- **Vatten**
Lerhaltig mark med mycket vatten gör att muren rör sig mycket fram och tillbaka. Vatten kan även orsaka frostsprängning.
- **Träd**
Träd växer och trycker ut muren. Rötter trycker sig in i konstruktionen, sly växer trots återkommande röjningar.
- **Tidens tand**
Det är vanligt att stenar ramlar på grund av vittring (gäller framförallt kalksten). Förr gjordes ofta en översyn av murar varje år då man la tillbaka stenar som ramlat.
- **Bristfällig murning**
Ras som orsakas av att muren från början är felkonstruerad. Stenar kan ha placerats så att deras ovansida sluttar ut från muren. Det gör att ovanliggande stenar med tiden långsamt kanar ut från muren. Stenarnas byggytor bör vid uppförande av murar placeras så att de är plana eller lutar in mot muren. Det kan också saknas bindstenar som går in i kärnpackningen. Det kan också vara så att man redan vid uppförandet har avvikit från grundprinciperna för hur en mur bör byggas.

Aktuell lagstiftning

Enligt 8 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL) ska ett byggnadsverk hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt. Om byggnadsverket är särskilt

§ 86 forts;

värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

I 1 kap. 4 § PBL är begreppet underhåll definierat som *”en eller flera åtgärder som vidtas i syfte att bibehålla eller återställa en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde, och ändring av en byggnad: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde*

Beslutsmotivering

Nämnden bedömer att muren i nuvarande skick inte uppfyller kraven i 8 kap. 14 § PBL och att den därför ska åtgärdas.

I bedömningen har nämnden beaktat tekniska egenskaper samt murens utformning.

Muren i fråga har likheter med en dubbelmur men är inte alls lika prydlig och välbyggd. Muren är bred och har en rak mursida mot [REDACTED]. Murens andra sida sluttar in mot fastigheten [REDACTED]. Muren skulle kunna beskrivas som kilformad.

Murens fyllning består av mindre sten men ändå en relativt grov fraktion där den mesta stenen är rundad i formen. Nämndens byggnadsinspektör bedömer att konstruktionen varit bristfällig från början. Fyllningen har vid byggnationen sannolikt hållits i muren istället för packats och noggrant placerats. Stenens rundade form möjliggör inte den friktion som eftersträvas i fyllningen. På grund av bristen av friktion i fyllningen samt murens kilformning med flera större stenar på den sluttande sidan är det rimligt att muren med tiden rasar på den raka sidan.

Att stenmurar som är systematiskt ordnade av människan med tiden rasar är oundvikligt. Raset kan ha orsakats av vatten, snö och möjligtvis vibrationer från järnvägen.

Att stenmuren vid upprepade tillfällen rasat på samma ställe kan bero på att muren varit särskilt utsatt på den specifika platsen. Större vattenmängder från det intilliggande garagetaket som saknar hänggrännor kan ha ansamlats i muren. Det kan ha lett till frostsprängningar. Orsaken till raset behöver alltså inte bero på bristfälligt underhåll.

Nämndens byggnadsinspektör bedömer att stenmuren är mindre farlig efter raset än vad den var strax innan. De stenar som kan rasa är mindre och risken för skada är lägre. Det går dock inte att utesluta ytterligare ras och den kan i befintligt skick vara farlig för barn som får för sig att klättra i muren.

Muren kan inte anses uppfylla kraven på bärförmåga, stadga och beständighet som är ett väsentligt tekniskt egenskapskrav enligt 8 kap. 4§ p1. PBL.

Ett byggnadsverk ska också enligt 8 kap. 14 § PBL underhållas så att dess utformning i huvudsak bevaras. Definitionen av underhåll i 1 kap. 4 § PBL bör rimligtvis även gälla andra byggnadsverk än byggnader. Nämnden anser att murens utformning inte kan anses i huvudsak bevarad utan att de större stenarna återplaceras.

Nämnden behöver också bedöma hur muren ska åtgärdas. Här ger ordalydelsen i 8 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL) vägledning. Av paragrafen framgår att ett visst normalt slitage av ett byggnadsverk får accepteras. Det framgår också att nämnden inte kan ställa krav på att muren ska tillföras bättre tekniska egenskaper än den hade när den uppfördes.

§ 86 forts;

Nämnden anser därför att muren behöver åtgärdas där den rasat. Lösa stenar av fyllningen behöver tas bort tillfälligt för att sedan återplaceras mer stabilt tillsammans med de större stenarna som utgjort mursida mot [REDACTED]. Nämnden anser att stenar som bidrar till instabilitet kan avlägsnas. Detta gäller i synnerhet för fyllningen.

§ 86 forts;

Detta kan inte anses strida mot 2 kap. 6 § PBL utan får anses vara en naturlig förändring. Normalt underhåll av en kallmur innebär att enstaka stenar som är instabila flyttas eller kanske avlägsnas. Stenar som ramlat ner återplaceras.

Gentemot miljö- och byggnadsnämnden råder ett offentlighetsrättsligt förhållande som regleras genom PBL. Enligt denna lagstiftning är fastighetsägarna som har muren på sin fastighet också ansvariga för den.

Handlingar som ingår i beslutet

Foton från platsbesök 2022-11-08.

Översiktskarta upprättad av miljö- och byggnadsnämnden 2024-06-20.

Du kan överklaga

Om du anser att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Det gör du genom att kontakta oss på miljö- och byggförvaltningen. Du kan läsa mer om hur du överklagar i bifogad överklagandehänvisning.

§ 87

Tillsyn, påbörjat åtgärd utan startbesked, Riskan 3

Diarienummer: MBN 2024-413

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att ta ut en byggsanktionsavgift om totalt 7 163 kronor för överträdelsen att ha påbörjat åtgärd utan startbesked som väsentligt påverkar brandskyddet enligt 11 kap. 53 § plan- och bygglagen (2010:900).

Redogörelse av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden meddelade skriftligen fastighetsägarna den 2 maj 2024 att nämnden hade för avsikt att ta ut en byggsanktionsavgift för att påbörjat åtgärd utan startbesked. Fastighetsägaren gavs möjlighet att inkomma med yttrande i ärendet innan byggnadsnämnden tog något beslut.

Fastighetsägaren har inte inkommit med ett yttrande i ärendet.

Beslutsmotivering

Miljö- och byggnadsnämnden är enligt 11 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900) skyldig att pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd. Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att det finns förutsättning att ingripa.

Enligt 6 kap. 5 § p 6 plan- och byggförordningen (2011:338) krävs det en anmälan för att göra en sådan ändring av en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden. Det krävs även ett startbesked enligt 10 kap. 23 § plan-och bygglagen (2010:900).

Enligt 11 kap. 53 § PBL ska en byggsanktionsavgift tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet. En byggsanktionsavgift får i enskilt fall sättas ned om avgiften inte står i rimlig proportion till den överträdelse som har begåtts. Avgiften har halverats.

Handlingar som ingår i beslutet

Byggsanktionsavgift 2024-05-02.

Tidningsartikel 2023-07-08.

Lagstöd

11 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900).

11 kap. 53 § plan- och bygglagen (2010:900).

10 kap. 23 § plan-och bygglagen (2010:900).

6 kap. 5 § p 6 plan- och byggförordningen (2011:338).

Du kan överklaga

Om du anser att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Det gör du genom att kontakta oss på miljö- och byggförvaltningen. Du kan läsa mer om hur du överklagar i bifogad överklagandehänvisning.

§ 88

Plan för tillsyn av små avlopp - revidering

Diarienummer: MBN 2022-1055

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att revidera planen "Små avlopp – handlingsplan och riktlinjer" enligt förvaltningens förslag. Planen ska också kompletteras med ett avsnitt om storlek på vitesbelopp samt att en avloppsanläggning måste anläggas även om vitet betalas i enlighet med det som diskuterades av nämnden på sammanträdet.

Sammanfattning

Dokumentet har reviderats:

- Förtydligande av bedömningsgrunder
- Tillägg gällande arrendetomter
- Tillägg om vite

Beslutsunderlag

Förvaltningens förslag till ändringar.

§ 89

Information om LOVA-projekt (Levande vikar, Rena båtbottnar och Reduktionsfiske)

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen.

Beskrivning av ärendet

Projektledare Emil Fridolfsson informerar nämnden om LOVA-projekten Levande vikar, Rena båtbottnar och Reduktionsfiske. Presentationen skicka via e-post till nämndens ledamöter.

§ 90

Vindkraftpark Åby Alebo – rapport från utförda ljudmätningar

Diarienummer: MN 2020-51

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att avsluta ärendet utan ytterligare åtgärd.

Motivering

En långtidsmätning som är gjord på den aktuella fastigheten under tre veckor visar att de hörbara ljuden, smällande och klonkande ljud och vibrerande toner, inte överstiger de gränsvärden som anges i miljötillståndet eller Naturvårdsverkets riktvärden i vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller (Rapport 6438).

Beskrivning av ärendet

Den 27 januari 2020, 17 februari 2022 och 7 februari 2023 lämnade Anna-Lena Eriksson, boende och verksam på fastigheten Alebo 2:1, in klagomål till miljö- och byggnadsnämnden (nämnden) i Mönsterås kommun gällande buller och visuell störning från vindkraftpark Åby Alebo.

Den 21 november 2022 redovisar Akustikkonsulten en ljudemissionsmätning som genomfördes på uppdrag av SR Energy AB (bolaget) i enlighet med villkor 14 i tillståndet. Ljudemissionsmätning gjordes den 9 september 2022 vid vindkraftverk 5 på fastigheten Åby 12:1 och vindkraftverk 18 på fastigheten Grimhult 2:6. Mätmetod Elforsk 98:24 som rekommenderas av Naturvårdsverket användes. De uppmätta och beräknade ljudnivåerna överskred inte villkoren i Miljöprövningsdelegationens tillståndsbeslut och dom 2017-04-13 från Mark- och miljödomstolen Växjö tingsrätt.

Den 9 februari 2023 fick den klagande ta del av ovanstående mätning.

Den 14 februari 2023 lämnade den klagande ett yttrande gällande ljudmätningen. Den klagande framför bland annat att mätning har skett vid fel verk och av ljudtekniker som inte varit opartiska på grund av att de tidigare varit delaktiga i tillståndsprocessen.

Den 9 mars 2023 beslutade nämnden att förelägga om bullermätning på plats (diarienummer MN-2020-51, beslut § 47), med anledning av återkommande klagomål och iakttagelser vid platsbesök.

Den 12 mars 2023 var två representanter från miljö- och byggförvaltningen på plats på fastigheten Alebo 2:1 för att se och lyssna på vindkraftsverken.

Den 20 mars 2023 inkom mottagningsbekräftelse från bolaget SR Energy gällande nämndens föreläggande om bullermätning på plats.

Den 6 april 2023 inkom bolagets överklagan av nämndens föreläggande om bullermätning på plats.

Den 25 april 2023 rättidsprövades överklagan och skickades till Länsstyrelsen i Kalmar län (länsstyrelsen). Den 20 juni 2023 beviljade länsstyrelsen nämnden anstånd med att inkomma med yttrande.

§ 90, forts;

Den 8 augusti 2023 var två representanter från miljö- och byggförvaltningen på plats på fastigheten Alebo 2:1. Under platsbesöket diskuterades störning och upplevelse av buller. Rundvandring genomfördes på fastigheten vid bostadshusen, ridhuset och övriga byggnader. Anna-Lena lämnar över anteckningar som hon gjort om hur störningarna upplevs under ungefär en månad.

Den 31 augusti 2023 beslutade nämnden om sitt yttrade gällande överklagandet av beslutet. Den 7 september 2023 skickades nämndens yttrandet till länsstyrelsen.

Den 3 oktober 2023 beslutade Länsstyrelsen i Kalmar län om att upphäva punkt 1-2, samt återförvisa punkt 3 för vidare handläggning i nämndens föreläggande om bullermätning på plats. MN-2020-51.

Den 13 november 2023 genomförde representanter från miljö- och byggnadsnämnden och SR Energy, samt boende på fastigheten Alebo 2:1 ett möte där länsstyrelsens beslut och ärendets vidare handläggning diskuterades.

Den 16 januari 2024 inkom SR Energy med ett mätprogram för mätning av ljud vid bostad i Bätteropp, fastighet Alebo 2:1, upprättad av Akustikkonsulten.

Den 15 februari 2024 påbörjades långtidsmätningen på rubricerad fastighet. Mätning pågick under tre veckor.

Den 7 juni 2024 inkom bolaget med rapport gällande långtidsmätning av ljud i Bätteropp, fastighet Alebo 2:1.

Lagstöd

Miljöbalken 2 kap och 9 kap

Dagens sammanträde

Förslag på mötet

Stellan Hamrin (V) yrkar att ärendet återremitteras och att nämnden kräver ny mätning.

Daniel Williamsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsordning

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att miljö- och byggnadsnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Du kan överklaga

Om du anser att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Det gör du genom att kontakta oss på miljö- och byggförvaltningen. Du kan läsa mer om hur du överklagar i bifogad överklagandehänvisning.

Protokollsanteckning

Ingen reservation anmäldes under mötet.

Stellan Hamrin (V) lämnar följande protokollsanteckning:

§ 90, forts;

Vänsterpartiet stödjer byggandet av vindkraftverk på land, men anser att detta kräver att tillräcklig hänsyn tas till de mest berörda fastigheterna. En sådan fastighet är gården Bätteropp som "råkat" hamna mycket nära gränsen för tillåten störning. V har därför krävt att mätningar sker på plats vid relevanta vindhastigheter.

Då detta inte skett reserverar sig V mot beslutet att godta vindmätningarna vid gården Bätteropp eftersom mätningarna inte, som V krävt, sker vid vindhastigheter då väsentliga störningar kan förväntas. V menar att mätinstrumenten borde varit i drift tills relevanta vindhastigheter uppnåtts. V kan inte heller acceptera att den display som skulle visa fastighetsägaren de aktuella vindhastigheterna var ur funktion utan att detta korrigerades. V noterar också att snötäcke förekom vid mätningarna, vilket sänker värdena.

V anser också att de värden som ligger till grund för bestämningen av gränsvärdet inkluderar ett antal värden med höga vindhastigheter, som dels saknas i tabellverket, dels är att beteckna som statistiska "out-liers" och därför antingen inte borde inkluderas eller medtagits efter särskild bedömning. Dessa få värden får en oproportionerlig statistisk tyngd och kan bidra till att det redovisade gränsvärdet blir i detta fall för lågt.

Redovisningen anger dessutom att mätningarna skett vid nästan full drift - kanske för att "kompensera" de relativt låga mät-värdena vad gäller vindhastighet. V ställer sig frågande till detta eftersom medelvinden tycks vara runt 6 m/s och det förefaller osannolikt att detta skulle motsvara nästan full drift/produktion.

§ 91

Föreläggande om att bekosta framtagande av provtagningsplan och genomförande av miljöteknisk markundersökning av nedlagd bildemontering, Kronobäck 2:2

Diarienummer: MBN-2022-648

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden förelägger [REDACTED]
[REDACTED] genomföra nedanstående åtgärder:

1. Inkomma med provtagningsplan för fastigheten senast sex (6) månader efter att beslutet vunnit laga kraft. Nämndens krav på provtagning och provtagningsplan, bilaga 1, ska vara uppfyllda.
2. Provtagning får inte påbörjas förrän provtagningsplanen godkänts av miljö- och byggförvaltningen.
3. Resultaten av provtagning och undersökningar ska presenteras för miljö- och byggnadsnämnden senast sex (6) månader efter att planen har godkänts av miljö- och byggförvaltningen. Nämndens krav på innehåll i redovisningen, bilaga 1, ska uppfyllas.
4. Provtagningsplanen och undersökning ska genomföras av sakkunnig miljökonsult med erfarenhet av arbete med förorenade områden.

Beslutet förenas med vite om 20 000 kr per påbörjad månad efter att tidsfristen har överskridits som åtgärd enligt punkt 1 inte har genomförts.

Beslutet förenas med vite om 50 000 kr per påbörjad månad efter att tidsfristen har överskridits som åtgärder enligt punkt 3 inte har genomförts.

Motivering

Det har tidigare bedrivits verksamhet bland annat i form av bilsprot på fastigheten Kronobäck 2:2. Under 2023 riktade nämnden krav på att undersöka föroreningsituationen på fastigheten till tidigare verksamhetsutövare, Jan och Nils Gunnar Blomqvist.

Verksamhetsutövaransvar

Mark- och miljödomstolen i Växjö beslutade i dom M 6664-23 att nämnden inte kan utkräva verksamhetsutövaransvar av Blomman Bildemo HB eller Jan och Nils Gunnar Blomqvist. Domstolen slår fast de rapporter som finns från genomförd tillsyn talar för att verksamheten under de år (1988-2006) som de drev verksamheten inte bidragit till eventuell föroreningskada på fastigheten. Enbart det förhållandet att handelsbolaget Blommans bildemo HB bedrivit bildemontering m.m. är således inte tillräckligt för att konstatera att verksamheten skulle ha bidragit till eventuell skada skriver mark- och miljödomstolen i sin dom.

§ 91forts;

Fastighetsförvärvarens ansvar

Då det inte finns någon verksamhetsutövare som kan åläggas ansvar är det därför i stället fastighetsägaren som krav på undersökning ska riktas till med stöd av 10 kap, 3 § miljöbalken. Nämnden menar att Anne-Chatrine Frejd kände till att marken var förorenad eller borde ha upptäckt det. Se ansvarsutredning, bilaga 2. 10 kap 3 § miljöbalken är därför tillämplig. Nämnden grundar detta bland annat på köpeavtalet som upprättades 2006 när Jan Blomqvist sålde fastigheten till Anne-Cathrine Frejd, där framgår att köparen ansvarar för framtida miljöskuld på fastigheten. Se bilaga 3.

Skälighetsbedömning av fastighetsförvärvarens ansvar

Tillsynsmyndigheten gör bedömningen att ansvar för kostnader för utredning och undersökning av de föroreningar som finns på fastigheten Kronobäck 2:2 fullt ut kan riktas mot nuvarande fastighetsägaren. Nämnden bedömer att det är skäligt att Anne-Chatrine Frejd bekostar undersökning av föroreningar på fastigheten då hon uppenbart visste att det var en förorenad fastighet hon köpte. Det framgick av köpeavtalet att hon köpte miljöskulden, hon hade dessutom kännedom om att det tidigare bedrivits verksamhet med bilskrotning på fastigheten.

Answarets omfattning

Rapporter från genomförd miljötillsyn under tiden som Mönsterås bildemontering AB bedrev verksamhet visar att det var stora brister i hantering av farligt avfall och hantering av odränerade fordon. Om den verksamheten inte hade gått i konkurs bedömer nämnden att verksamhetsutövarens ansvar hade omfattat undersökning och efterbehandling av fastigheten fullt ut, utan begränsningar.

Miljöbalkens lydelse före eller efter 1 augusti 2007

Nämnden bedömer att föroreningarna på fastigheten uppkommit både före och efter 1 augusti 2007. Mönsterås bildemontering AB startade verksamheten 1 september 2006, i samband med att Anne-Chatrine Frejd köpte fastigheten. Nämnden anser därför att nya lydelsen av 10 kap 3 § i miljöbalken ska tillämpas. De begränsningar av ansvar som infördes i och med ändringen 1 augusti 2007 i 10 kap 3 §, fjärde stycket saknar betydelse, då Anne-Chatrine Frejd förvärvade fastigheten genom köp.

Eventuell jämföring av ansvaret för efterbehandling

I kommande beslut om att kräva efterbehandling (sanering) av området kommer nämnden göra en bedömning av ansvars omfattning. Denna bedömning kan, allt efter omständigheterna i varje enskilt fall, leda till fullt, jämkat eller inget ansvar (10 kap. 4 § miljöbalken).

Beskrivning av ärendet

Den 10 april 2017 beslutade Miljönämnden i Mönsterås kommun att förelägga fastighetsägaren till Kronobäck 2:2, Anne-Chatrine Frejd att utföra en miljöteknisk markundersökning på fastigheten. Beslutet överklagades och upphävdes av Länsstyrelsen i Kalmar län eftersom det inte framgick om fastighetsägaren varit delaktig i verksamheten på ett sådant sätt att denne kan anses vara ansvarig verksamhetsutövare och att det saknades en utredning som visar att det inte är möjligt att rikta krav mot någon av de tidigare verksamhetsutövarna.

§ 91 forts;

Miljö- och byggnadsnämnden genomförde under 2022 och 2023 en ansvarsutredning där den slutliga bedömningen var att verksamhetsutövaransvar för kostnader för utredning och undersökning av de föroreningsskador på fastigheten Kronobäck 2:2 kan riktas mot såväl handelsbolaget Blommans bildemo HB som mot de före detta bolagsmännen Nils Gunnar Blomqvist och Jan Blomqvist.

Nämnden beslutade om ett föreläggande med detta innehåll i juni 2023. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som fastställde nämndens beslut. Jan och Nils Gunnar Blomqvist överklagades länsstyrelsens beslut. I dom M 6664-23 den 12 mars 2024 upphäver mark- och miljödomstolen nämndens föreläggande.

I processen kring överklagande har Jan Blomqvist lämnat över kopior på köpeavtal samt på filmer och foton från Kronobäck 2:2.

Filmerna är tagna när Mönsterås Bildemontering AB (Tomas Dahlqvist och Anne Cathrine Frejd) bedrev verksamhet. Av filmer framgår bland annat hur bilar pressas utan att tömts på bränsle eller olja och hur detta rinner ner på marken under pressen. På filmerna syns stora pölar under pressen. I filmerna ses Tomas Dahlqvist (Mönsterås bilmontering AB) köra lastmaskinen som lyfter bilarna fram till pressen.

Jan Blomqvist har också lämnat kopia på köpeavtal när fastigheten såldes. Av avtalet framgår att köparen övertar all "miljöskuld" på fastigheten. Utdrag ur avtalet. Bilaga 3.

I november 2022 förelade nämnden (Miljö- och byggnadsnämnden § 153, 2022. Diarienummer MN 2017-148) fastighetsägare Anne-Chatrine Frejd att ta bort fordon, bildäck, annat skrot, tunnor och behållare med spillolja och annat på fastigheten inom 6 månader. Beslutet överklagades till länsstyrelsen i Kalmar län som avisade överklagandet. Beslutet vann laga kraft den 7 februari 2023. Miljö- och byggförvaltningen har genomfört flera tillsynsbesök på fastigheten under hösten 2023 och våren 2024 och konstaterat att städningen inte genomförs enligt föreläggandet. Nämnden har hittills begärt utdömande av vite för tre månader, detta har fastställts av mark och miljödomstolen i juni 2024.

Yttranden

Ansvarsutredningen samt innehållet i detta föreläggande har kommunicerats med Anne-Chatrine Frejd, Jan Blomqvist och Nils-Gunnar Blomqvist. Yttrande inkom från Anne-Katrine Frejd den 17 juni. I yttrandet argumenterar A-C Frejd för att hon inte ska hållas ansvarig för att genomföra undersökningen. Hon menar att Blommans Bildemo var en illa skött verksamhet i undermåliga lokaler och att föroreningarna i huvudsak orsakades av den verksamheten. Hon menar vidare att nämnden brustit i sin tillsyn och att tillsynsmyndigheten borde krävt åtgärder för att sanera långt tidigare.

Nämnden bedömer att yttrandet inte ger skäl att ändra i ansvarsutredningen eller i nämndens föreläggande om att bekosta undersökning av fastigheten. Mark- och miljödomstolens dom om verksamhetsutövarens ansvar har vunnit laga kraft.

§ 91 forts;

Upplysningar

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit i anspråk den ekonomiska säkerheten om 100 000 kr som Mönsterås Bildemontering AB ställde i samband med att denne erhöll auktorisation som bilskrotare. Utbetalning kommer att göras efter att åtgärder enligt detta föreläggande har genomförts och fakturor för åtgärder har redovisats för miljö- och byggnadsnämnden.

Lagstöd

Miljöbalken

1 kap. 1 §, 2 kap. 2-8 §§,

10 kap. 3 § (nya lydelsen)

26 kap. 9, 14, 21 och 22 §§

Bilaga 1: Krav på provtagningsplan, provtagning och redovisning

Bilaga 2: Ansvarsutredning, uppdaterad maj 2024 (Dnr MN-2017-148)

Bilaga 3: Utdrag ur köpeavtal

Du kan överklaga

Om du anser att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Det gör du genom att kontakta oss på miljö- och byggförvaltningen. Du kan läsa mer om hur du överklagar på nästa sida.

Bilaga 1

Krav på provtagningsplan, provtagning och redovisning

Provtagningsplanen ska omfatta beskrivning av:

- Provtagningens syfte
- Verksamhetshistorik och förväntade föroreningar
- Områdesbeskrivning (lokalisering, geologi, hydrogeologi etc.)
- Problembeskrivning
- Konceptuell modell (med beskrivning av föroreningskällor, exponerings/spridningsvägar och skyddsobjekt)
- Provtagningsstrategi
- Provtagningsmetoder, provtagningsmedia
- Ritning med preliminär placering av provpunkter
- Förslag på analyser (fält och lab)
- Kvalitetssäkring

§ 91 forts;

Provtagningen ska minst utreda förekomsten av följande föroreningar i marken och grundvattnet på fastigheten Kronobäck 2:2:

- Metaller (minst kadmium, kvicksilver och bly)
- Petroleumprodukter (minst olja och PAH)
- PCB
- Dioxin
- Klorerade lösningsmedel
- Glykol

Resultatet av provtagningarna ska redovisas i en skriftlig rapport som innehåller minst:

- Beskrivning av utförda undersökningar,
- Sammanställning och utvärdering av resultaten (både fält - och laboratorieanalyser)
- Översiktlig riskbedömning (människors hälsa och miljön)
- Preliminär bedömning av åtgärdsbehov och förslag till fortsatta undersökningar eller åtgärder.

§ 92

Verksamhet och intern kontroll 2024 - uppföljning

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Verksamhet

Verksamheten rullar på enligt plan. Åtgärder har vidtagits för att öka mängden tillsynsbesök enligt miljöbalken i förhållande till tid som läggs på arbete på kontoret.

Livsmedelskontroller går enligt plan. E-tjänsten för riskklassning/registering kommer att tas i drift efter sommaren. Den är då ett år försenad, det beror på utmaningar i samordningen för Livsmedelsverket.

Vi ser en försiktig ökning när det gäller antalet inkommande bygglov. E-tjänsten för bygglov är nu i drift igen. Webbplatsen nästa utbyggd. Grannehörande sker via webben och vykort kompletterar beslut om bygglov.

Planering pågår för de informationsinsatser och tillsynsprojekt som ska göras under hösten.

Förvaltningen har fått en "egen" AI som heter "M-ai" som vi nu träna upp för att hon ska hjälpa oss med uppgifter som är lämpliga. Hon ska kunna skriva utkast tillsynsrapporter, ge förslag på hur vi ska förbättra hur vi skriver, utveckla våra rutiner och hjälpa oss att analysera stora mängder data (kustmiljö).

Intern kontroll

Tillsammans med tekniska förvaltningen fortsätter vi att söka efter utbildning om att hantera hot och våld som passar vår arbetssituation och som har rimlig omfattning.

Avtalsamverkan miljötillsyn och livsmedelskontroll är under framtagande med Högsby. Dialog med nämnden om vi ska söka avtal med fler kommuner tas i samband med diskussioner om VP 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

§ 93

Information om tillsyn överlåten från länsstyrelsen till kommunen inkl VSO

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen går igenom alla beslut om överlåten tillsyn för att aktualisera dem. De önskar att kommunerna ansöker igen och att man i samband med det överväger att ansöka om att ta över tillsynen för vattenskyddsområdena.

Länsstyrelsen har överlåtit tillsynen för alla B-verksamheter utom för Mörkeskogs avfallsanläggning till Mönsterås kommun.

Tidslinjen är att nämnden behandlar frågan under hösten 2024 för att kommunfullmäktige ska kunna ta beslut om att begära överlåtelse av tillsynen under våren 2025. Det skulle då gälla från 1 januari 2026.

§ 94

Stipendium för miljöprojekt – redovisning från Stranda Naturskyddsförening

Diarienummer: MBN 2022-990

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Stranda Naturskyddsförening erhöll miljö- och byggnadsnämndens stipendium på 10 000 kr för miljöprojekt 2023.

Främst har pengarna gått till annonskostnader.

§ 95

Information från miljö- och byggförvaltningen

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

Redogörelse av ärendet

Nämnden informeras om aktuella frågor på miljö- och byggförvaltningen.

§ 96

Delegationsbeslut

Diarienummer: MBN 2024-18

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen och godkänner redovisningarna.

Redogörelse av ärendet

Förteckning över fattade delegationsbeslut för:

- Miljö- och byggärenden för tiden 2024-05-22 – 2024-06-10
- Parkeringstillstånd för rörelsehindrade för tiden 2024-05-21 – 2024-06-10

§ 97

Anmälningens ärende

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

Redogörelse av ärendet

Miljö- och byggchef informerar om:

- Ställplatser- Oknö 1:479 överklagat av granne
- Dispens – elda ris överklagat avgiften för beslutet, länsstyrelsen har beslutat om att sätta ner avgiften med hälften, länsstyrelsens beslut kommer att överklagas
- Revidering av vidaredelegation från förvaltningschef till handläggare